

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCXXXII. ad annum CCCCLI.

Parisiis, 1644

Concilivm Vasense II. Constitvtiones Sanctae Synodi habitae in ciuitate Vasensi apud Auspicium episcopum ecclesiae catholicae, sub die Iduum Nouembrium, Dioscoro viro clarissimo consule, anno Christi ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14584

scriptorum
S. Augusti-
ni defensor.
Eucherius
Lugdunen-
sis auctor
homiliarū,
quæ hæc-
tenus sub no-
mine Eufe-
bii Emiffeni
editæ fue-
runt.

Duo Euche-
rii.

Duo Cæfa-
rii.

qui antehac presbyter, vna cum sancto Prospero Aquitano episcopo infectatus est Pelagianos; & aduersus Massilienses presbyteros, aliosque S. Augustini scripta impugnant, strenue insurrexit. Eucherius Lugdunensis episcopus senior fuit: auctor quarumdam homiliarum Latinarum, quæ falso titulo Eusebii Emiffeni Græci & Arianæ scriptoris, hæctenus editæ fuerunt. Huius honorifice meminit Claudianus libro 2. de statu animæ. Alterius cuiusdam Eucherii Lugdunensis ecclesiæ episcopi memoria reperitur apud Cyprianum in vita Cæsarii apud Surium, qui cum eodem Cæsario Arauficano Concilio secundo anno Domini 524. celebrato interfuit & subscripsit. Cæsarium hic vltimo loco subscriptū, omnino alium esse oportet ab illo magni nominis Arelatensi episcopo, qui cum Eucherio iuniore Arauficanæ secundæ aliisve quibusdam Synodis interfuit, nominis- que sui subscriptione approbavit. Nam tempore huius Concilii Arelatensis episcopus erat Hilarius, de quo supra. Defuncto Hilario non Cæsarius, sed post Rauennium Eonius: atque demum post Leontium, Eonio cuidam Cæsarius successit. Is ergo Cæsarius, qui huic primæ Arauficanæ Synodo subscripsit, non tantum alius est & diuersus episcopus ab eo Cæsario, qui Arauficano secundo aliisve pluribus Conciliis interfuit & subscripsit, verum etiam alterius, quam Arelatensis ecclesiæ antistes extitit. Hæc ex Baronio anno 441. numero 3. & seqq. Item ex eiusdem appendice, quæ extat in fine tomi decimi, ad annum Christi 529. Plura hac de re dicemus infra in notis Concilii Carpentoraënsis, Vasensis, Arelatensis, &c. hinc causam reddentes, cur prædicta Concilia, hæctenus sub Leone collocata, ad tempora Felicis papæ IV. retulerimus.

ANNO
CHRISTI
441.

1^a CONCILIVM^b VASENSE^c II.

4^a CONSTITVTIONES SANCTÆ SYNODI habitæ in ciuitate Vasensi^a apud Auspiciū episcopum ecclesiæ catholicæ, sub die Iduum Nouembrium, Dioscuro viro clarissimo consule, anno Christi ccccxlii. Valentiniani III. Augusti decimo octauo, Leonis I. papæ tertio.

TITVLI CANONVM.

I. <i>Vt Gallicani episcopi superuenientes in Gallis non discutiantur.</i>	<i>nullus petat, sed tantum a proprio.</i>
II. <i>De pœnitentibus subito mortuis, vt eorum oblationes recipiantur.</i>	IV. <i>Vt qui oblationes defunctorum retinent, excommunicentur.</i>
III. <i>Vt ab alieno episcopo chrisma</i>	V. <i>Vt qui sententiæ episcopi sui non acquieuerit, recurrat ad Synodum.</i>

ANNO
CHRISTI
441.

- ANNO VI. De epistola S. Clementis, quod ab iis auerti debeāt qui subsunt, a quibus qui præest auersus est. VII. Accusandi licentia etiam in episcopis reprimenda.
- VIII. De correptione in criminibus occultis. IX. De expositis collectis quid sit obseruandum. X. De iis qui expositos per calumniam repetunt.

CANONES.

I.

PLACVIT ergo tractatu habito, episcopos de Gallicanis prouinciis venientes inter Gallias non discutiendos: sed solum sufficere, si nullus communionem alicuius interdixerit. quia inter circumhabitantes, ac sibi pene inuicem notos, non tam testimonio indigent probi, quam denotatione ac denuntiationibus deprauati.

II.

Pro his qui pœnitentia accepta, in bonæ vitæ cursu satisfactoria compunctione viuentes, sine communionem inopinato nonnunquam transitu, in agris aut in itineribus præueniuntur, oblationem recipiendam, & eorum funera, ac deinceps memoriam ecclesiastico affectu prosequendam: quia nefas est eorum commemorationes excludi a salutaribus sacris, qui ad eadem sacra fideli affectu contententes, dum se diutius reos statuunt, indignos salutiferis mysteriis iudicant, ac dum purgatiores restitui desiderant, absque sacramentorum viatico intercipiuntur: quibus fortasse nec absolutissimam reconciliationem sacerdos denegandam putasset.

III.

Per singula territoria presbyteri, vel ministri, ab episcopis, non prout libitum fuerit, a viciniori-

Nn iij

Iuo pag. 1.
cap. 272.

bus, sed a suis propriis, per annos singulos chrisma petant, appropinquante solennitate paschali: nec per quemcumque ecclesiasticum, sed si qua necessitas aut ministrorum occupatio est, per subdiacōnem: quia inhonorū est inferioribus summa committi. Optimum autem est, ut ipse suscipiat, qui in tradendo vsurus est. Si quid obstat, saltem is, cuius officii est sacrarium disponere, & sacramenta suscipere.

IV.

13. q. 1. Qui
oblationes.

^f Qui oblationes defunctorum fidelium detinent, & ecclesiis tradere demorantur, ut infideles sunt ab ecclesia abiiciendi: quia vsque ad exinanitionem fidei peruenire certum est hanc diuinæ pietatis exacerbationem: qua & fideles de corpore recedentes votorum suorum plenitudine, & pauperes collatu alimonix & necessaria sustentatione fraudantur. Hi enim tales, quasi egentium necatores, nec credentes iudicium Dei habendi sunt. Vnde & quidam patrum hoc scriptis suis inseruit congruente sententia, qua ait: *Amico quippiam rapere, furtum est: ecclesiam fraudare, sacrilegium.*

Hier. epist.
2. ad Ne-
potianum.

V.

Si quis episcopi sui sententiæ non acquiescit, recurrat ad Synodum.

VI.

Ex epistola S. Clementis vtilia quæque, præfenti tempore ecclesiis necessaria, sunt honorifice proferenda, & cum reuerentia ab omnibus fidelibus, ac præcipue clericis, percipienda. Ex quibus quod specialiter placuit, propter venerandam an-

ANNO
 CHRISTI
 442

tiquitatem statutis præsentibus roboramus, quod
 supra scriptus beatus martyr de beatissimi apostoli
 Petri institutione commemorat, dicens: *Quædam*
autem etiam ex vobis ipsis intelligere debetis, si quas sint,
quæ ipse propter insidias hominum malorum non potest
evidentius & manifestius proloqui. Verbi gratia: Si ini-
micus est alicui pro actibus suis, vos nolite expectare ut
ipse vobis dicat. Cum illo nolite amici esse: sed prudenter
observare debetis, & voluntati eius, videlicet qui eccle-
sia curam gerit, absque commotione obsecundare, &
averti ab eo, cui ipsum sentitis adversum: sed nec loqui
his quibus ipse non loquitur; ut unusquisque qui in cul-
pa est, dum cupit omnium vestrum sibi gratiam repara-
re, festinet citius reconciliari ei qui omnibus præest, ut
per hoc redeat ad salutem, cum obedire cœperit monitis
præsidentis, &c. quæ in consequentibus denotant
 amicos eorum qui veritatis inimici sunt. Sciat ita-
 que deinceps clerus ad reatum, sed & populus fi-
 delium ad culpam sibi adscribendum, si quis hoc
 in vitio malorum confortator, & disciplinæ subuer-
 for agnoscat.

S. Clemens
 epist. 1.
 luo part.
 14. cap. 22.

Dist. 93. Si
 inimicus.

VII.

Placuit præterea accusandi licentiam etiam in
 nostri ordinis, si qua existit, leuitate comprimere.
 Ut se episcopus, si quem iudicat abstinendum, &
 pro humiliatione & correctione fratris assurgit, ex-
 orari a ceteris acquiescat, fratri, de quo agitur, cor-
 reptione & comminatione adhibita. Sin autem de
 crimine aliquem putet esse damnandum, accusato-
 ris vice discutiendum sciat. Fas est enim, ut quæ vni
 probantur, probentur omnibus.

VIII.

ANNO
CHRISTI
442.

Quod si se tantum episcopus alieni sceleris conscius nouit, quamdiu potest nihil proferat; sed cum ipso ad compunctionem eius secretis correptionibus elaboret. Qui si correptus pertinacior fuerit, & se communioni publicæ ingesserit; etiam si episcopus in redarguendo illo, quem reum iudicat, probationibus deficiat, indemnatus licet, ab his qui nihil sciunt secedere ad tempus pro persona maioris auctoritatis iubeatur, illo quamdiu probari nihil potest, in communionem omnium, præterquam eius qui eum reum iudicat, permanente.

IX.

Iuo part. 3.
cap. 254.

De expositis, quia conclamata ab omnibus querela processit, eos non misericordiæ iam, sed canibus exponi; quos colligere calumniarum metu, quamuis inflexa præceptis misericordiæ mens humana detrectet; id seruandum visum est, ut secundum statuta fidelissimorum, piissimorum, augustissimorum principum, quisquis expositum colligit, ecclesiam contestetur, contestationem colligat: nihilo minus de altario dominico die minister annuntiet, ut sciat ecclesia expositum esse collectum, ut infra dies decem ab expositionis die expositum recipiat, si quis se comprobauerit agnouisse: collectori pro ipsorum decem dierum misericordia, prout maluerit, aut ad præsens ab homine, aut in perpetuum cum Deo gratia persoluenda.

X.

⁴ Sane si quis post hanc diligentissimam sanctionem expositorum hoc ordine collectorum repetitor

tor

ANNO
CHRISTI
442.

tor, vel calumniator extiterit, vt homicida ecclesiastica districtione feriatur.

NOTÆ IACOBI SIRMONTI
SOCIETATIS IESV.

¹ *Concilium Vasense.*] Qui pro duobus Conciliis Vasensibus tria fuisse contendunt, frustra se torquent, & nodum, quod aiunt, in sirpo quærunt. Duo quippe, nec plura, in omnibus antiquis exemplaribus leguntur, suis apte distincta Canonibus. hoc primum sub Leone papa, & alterum post annos fere 90. sub Felice IV. Neque in his vlla, quod putant, est confusio. Sed vt tertium his antiquius Vasense Concilium fingerent, impulit falsa opinio, qua sibi Concilium Arelatense II. in quo Synodi Vasensis mentionem fieri videbant, multo ante hæc tempora celebratum persuaferant, cum ex Vasensis contra Synodi mentionem posteriorem illa fuisse Arelatensem concilii debuerit.

² *Apud Auspicium episcopum.*] Editiones vulgatæ, apud Urbicum episcopum. Sed Auspicium habent omnes manuscripti, cum videlicet qui proxime Concilio Regensi & Arausicano cum ceteris subscripsit: ex hoc vero loco Vasionensem episcopum fuisse intelligimus. Quamquam autem subscriptiones hic nullæ sunt, quæ aliorum episcoporum nomina indicent, sunt tamen qui episcopos ad hanc Synodum conuenisse tradant numero XV. alii duodeuiginti.

³ *Quidam patrum.*] S. Hieronymus in epistola 2. ad Nepotianum. Iugulat ergo hic locus errorem illorum qui Concilium Vasense, in quo editus est hic Canon, & Arelatense II. a quo laudatur, ad Iulii papæ tempora referri posse augurati sunt.

⁴ *Sane si quis.*] Rectius opinor codex Lugdunensis, item & Fofatensis, nouum hic Canonem non statuunt, sed hoc membrum cum superiore velut eius partem coniungunt.

NOTÆ SEVERINI BINII.

^a *Concilium.*] Sicut acta & Decreta huius Concilii propter miram Canonum confusionem incerta sunt, ita quam ob causam celebratum sit certo affirmari nequit. Si communem sententiam sectantes decem capitula, hæctenus edita sub nomine Vasensis illius quod tempore Leonis celebratum est, eidem adscribamus, quid in hoc Concilio actum sit, ex titulis eorumdem capitulorum cognosci potest. Et quamquam manifestum sit ex iis quæ supra dixi in notis Concilii Vasensis I. sub Iulio capitulum quartum non in hoc, sed potius illo priore constitutum esse, ad euitandam tamen maiorem lectoris confusionem, omnia capitula hæctenus sub nomine huius Vasensis edita, huic loco relinquere volui.

Qua de causa celebratum sit, incertum est.

Canones Vasenses confusi.

^b *Vasense.*] Sic dictum a Vasione, quæ est ciuitas in Gallia Narbonensi. Vnde rectissime & conuenientissime alio nomine Vasionense Concilium appellatur. Quod supra in notis Vasensis primi dictum

Vasense unde sic dictum.

Concil. Tom. 7.

00

Superius
dicta corri-
guntur.

est, hanc Synodum rectius Vasatensem nominari, perspectis iis quæ Baronius in appendice tomi decimi correxit & emendauit circa annum Domini 442. erroneum & emendandum esse cognoui. Vasates enim sunt populi prope Burdigalam, vt ex allegata ibidem auctoritate Sidonii constat. Episcopi autem qui huic Synodo interfuerunt, Arelatensis prouinciæ fuisse certum est. Vnde procul abhorret, vt ipsi Vasatis conuenisse dicantur.

ANNO
CHRISTI
442.

Quorum
Vasense.

^c *Secundum.*] Quod vt verum esse cognoscas, vide quæ notauimus supra in Concilio Vasensi sub Iulio, verbo *Concilium.*

^d *Constitutiones sanctæ.*] Præter ea quæ hic de nota consulari asferuntur, nihil est quod ad Synodum Vasensem secundam pertinere certo constat.

Tempus
habiti Con-
cilii Vasen-
sis.

^e *Leonis papæ I. tertio.*] Anno pontificatus illius tertio, qui est Christi nati quadragesimus quadragesimus secundus, Theodosii trigessimus quintus & Valentiniiani decimus octauus. Nam principio actorum hanc Synodum celebratam fuisse scribitur sub Dioscori consulatu, qui cum prædictis Christi, pontificum & imperatorum chronologiis coincidit, vt ex emendatioribus fastis constat.

^f *Qui oblationes defunctorum.*] Vide quæ diximus supra in notis Concilii Vasensis primi sub Iulio.

CONCILIVM ROMANVM I.
IN CAUSA MANICHÆORVM.

ANNO
CHRISTI
444.

NOTA.

Causa &
tempus Con-
cilii.

^a *Concilium.*] Postquam S. Leo Manichæos Romæ occulte latitantes comperisset, iisque publicam quamdam notam infamiæ, qua a catholicis discernentur, inuississet, tandem (vt constat ex eius epist. 2. hoc anno, mense Ianuario ad episcopos Italiæ scripta) anno pontificatus sui quinto, qui est Christi 444. & Theodosii imperatoris 37. aduersus eosdem Romæ Concilium indixit. Cui, vt Manichæorum scelera notiora redderentur, non tantum episcopos & presbyteros, sed & senatores complures, illustresque viros, imo & plebis partem præsentem esse voluit. Quid in hoc Concilio actum fuerit, S. Leo

Qui quales-
ve interfue-
rint.

ferm. 5. de ieiunio decimi mensis describit his verbis: *Residentibus itaque mecum episcopis ac presbyteris, ac in eundem confessum Christianis viris ac nobilibus congregatis, electos & electas eorum iussimus presentari. Qui cum de peruersitate dogmatis sui, & de festiuitatum suarum consuetudine multa reserarent, illud quoque scelus, quod eloqui verecundum est, prodiderunt. Quod tanta diligentia inuestigatum est, vt nihil minus credulis, nihil obrectatoribus maneret ambiguum. Aderant enim omnes personæ, per quas nefandum facinus fuerat perpetratum: puella scilicet, vt multum decennis, & duæ mulieres, quæ ipsam nutrierant, & huic sceleri præpararant. Presto erat etiam adolescentulus vitiator puellæ,*

Acta Con-
cilii.